

Sprawozdanie

z realizacji

**Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych,**

**Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
oraz**

**Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**

w Gminie Siechnice za 2020 rok

Święta Katarzyna, marzec 2021 r.

Wstęp

Zgodnie z zapisem art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 ze zmianami), działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowane są w formie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Siechnice na 2020 rok, uchwalanego przez Radę Miejską w Siechnicach.

Zgodnie z zapisem art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050), zadania z zakresu profilaktyki narkotycznej realizowane są w formie Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siechnice na lata 2019-2021, uchwalanego przez Radę Miejską w Siechnicach.

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218 ze zmianami) zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są w formie Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018-2020, uchwalanego przez Radę Miejską w Siechnicach.

Podmiotami inicjującymi i realizującymi zadania z zakresu profilaktyki uzależnień (problemów alkoholowych, przemocy oraz narkotycznych) na terenie gminy Siechnice jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny do spraw przemocy w rodzinie w Gminie Siechnice.

Szczegółowy opis zadań realizowanych w 2020 roku, uwzględniających cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia.

W związku z epidemią wirusa SARS – CoV – 2 i związane z tym obostrzenia tj. zamknięcie instytucji dla bezpośredniej obsługi klientów, nauczanie w formie zdalnej oraz zakaz spotkań w większej grupie osób, nie wszystkie zaplanowane działania zostały zrealizowane. Część zadań tj. np. konsultacje specjalistów, czy szkolenia odbywały się w formie zdalnej –hybrydowej.

Profilaktyka uzależnień – alkoholizm i narkomania

Cel operacyjny: Promocja zdrowia

Zadanie: Edukacja zdrowotna

- 1. Organizowanie akcji informacyjno – edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców na drogach (szkolenia, ulotki).**
- 2. Edukacja zdrowotna- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących szkód wynikających ze spożycia alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.**

W 2020r. funkcjonariusze Komisariatu Policji w Siechnicach rozprawdzali materiały profilaktyczne przekazane w 2019 r., przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach kampanii „Alkohol niszczy” w postaci jednorazowych alkomatów oraz ulotek w zakresie prowadzonych działań skierowanych do:

- kierowców i innych uczestników ruchu drogowego podczas cyklicznych kontroli drogowych oraz ogólnopolskich akcji takich jak np. Trzeźwy poranek, Akcja znicz, Bezpieczne wakacje – przekazano ok 650 alkomatów i ulotek,
- mieszkańców gminy (w tym seniorów, działkowców) – przeprowadzono 9 spotkań podczas których przekazano ok 850 ulotek.

Zadanie: Szkolenie kadr

Zadanie: Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii

- 1. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**
- 2. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących programy profilaktyczne na terenie gminy (kursy, szkolenia) oraz dla kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych.**

W ramach systematycznego doskonalenia umiejętności w zakresie profilaktyki uzależnień w 2020 r. Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki uzależnień, przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych,

kadra pedagogiczna oraz inni przedstawiciele służb uczestniczyli w następujących szkoleniach (z uwagi na pandemię część szkoleń odbyła się w formie zdalnej):

- „Uzależnienia Behawioralne, Cyber Świat – profilaktyka, zagrożenia, trudny czas pandemii” – **1** osoba;
- Pakiet szkoleń dla GKRPA, w których uczestniczyli wszyscy członkowie Komisji (**4** osoby) obejmujący zagadnienia :
 - „Skuteczna realizacja zdań Komisji”
 - „Motywowanie do podjęcia leczenia”
 - „Jak szkolić i kontrolować sprzedawców napojów alkoholowych”
 - „Kontrola oświadczeń o rocznej sprzedaży alkoholu”;
- „Nowe zadania GKRPA w kontekście COVID – 19 oraz Tarczy Antykryzysowej 4.0 – **1** osoba;
- „Zaburzenia psychiatryczne u dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych” – **30** osób;
- „Współdziałanie PCPR i OPS na rzecz wsparcia rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością” – **15** osób.

Zadanie: Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów

1. Stanowienie przez Radę Miejską, w formie uchwał, przepisów gminnych w zakresie liczby zezwoleń sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Siechnic.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Rada Miejska w Siechnicach uchwaliła **maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych** na terenie Gminy Siechnice (Uchwała Nr XXXVI z dnia 30 grudnia 2020 r.):

1. Maksymalną liczbę **60** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym:
 - 1) **25** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
 - 2) **20** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 3) **15** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu.
2. maksymalną liczbę **210** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych

do spożycia poza miejscem sprzedaży, w tym:

- 1) **80** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 2) **70** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3) **60** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu.

Tabela nr 1. Statystyka wydanych zezwoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w Gminie Siechnice w 2020 r.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	2020
Liczba <u>jednorazowych zezwoleń</u> na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2020 r.	0
Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych <u>ważnych w 2020 r.</u> : <ul style="list-style-type: none"> • poza miejscem sprzedaży • w miejscu sprzedaży 	131 30
Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych <u>w miejscu</u> sprzedaży	6
Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w <u>poza miejscem</u> sprzedaży	47
Liczba <u>cofniętych</u> zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	0
Liczba wygasłych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	8

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

2. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o udzielenie zezwolenia z uwzględnieniem warunków zawartych w uchwale Rady Miejskiej.

W ramach posiadanych uprawnień Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniuje wnioski o udzielenie pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2020 roku wpłynęło do zaopiniowania **22 wnioski** o wydanie pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Pozytywną opinię otrzymało 100% wniosków.

3. Szkolenia sprzedawców w zakresie obowiązujących przepisów i zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

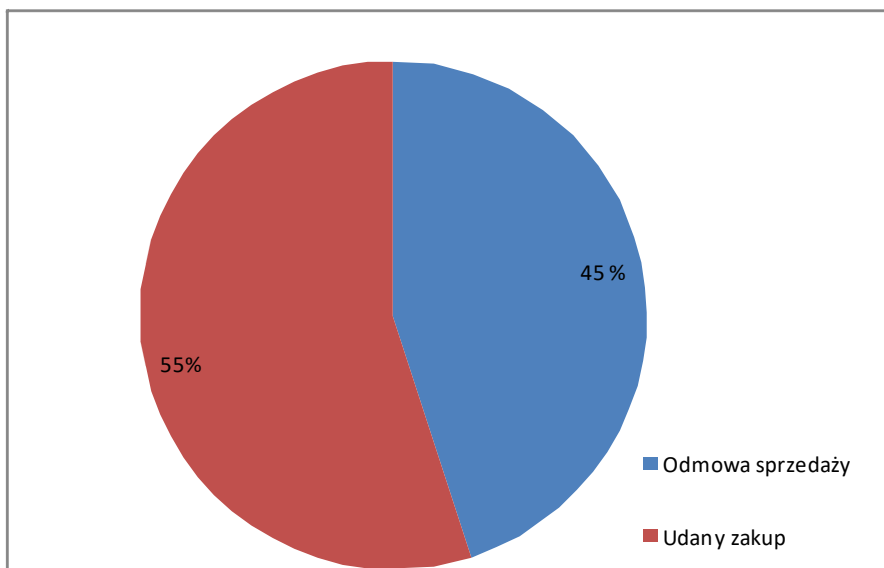
Poza wyznaczonymi terminami posiedzeń GKRPA współorganizowała „Zakup kontrolowany – lokalny monitoring sprzedaży alkoholu nieletnim”, który został przeprowadzony w czerwcu 2020 r. przez, wyłonioną w drodze zamówienia publicznego, firmę „Progres – Instytut Rozwoju i Edukacji”.

Szkolenie „Zakup kontrolowany” służy analizie postawy sprzedawców i społeczności lokalnej (reakcja innych klientów sklepu na zakup alkoholu przez dziecko/młodzież) do spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie oraz wprowadza działania naprawcze w trakcie szkoleń dla sprzedawców.

Badanie składało się z dwóch etapów. Pierwszy polegał na odwiedzeniu każdego punktu sprzedaży alkoholu przez osobę wyglądającą na niepełnoletnią, w celu dokonania zakupu wybranego rodzaju alkoholu. Kupującym - „tajemniczym klientem” był pełnoletni mężczyzna, którego wiek oceniony był na 17 lat. Przedmiotem zakupu było piwo, z uwagi na fakt, iż w opinii społecznej jest to środek stosunkowo niegroźny, często postrzegany jako napój. Zakup przebiegał w następujący sposób - kupujący prosił o podanie alkoholu, obserwował reakcję sprzedawcy. W odpowiedzi na prośbę o potwierdzenie pełnoletniości na podstawie dokumentu tożsamości, przekonywał o pełnoletniości bądź starał się w inny sposób nakłonić przedsiębiorcę do sprzedaży bez jego okazania. Zakup potwierdzany był paragonem.

W drugim etapie nastąpiło szkolenie podsumowujące w każdym punkcie sprzedaży, prowadzone przez psychologa. Jego głównym celem było uświadomienie konsekwencji wynikających z nielegalnej sprzedaży alkoholu.

Wykres nr 1. Wyniki zakupu kontrolowanego przeprowadzonego na terenie Gminy Siechnice w 2020 r.

Źródło: Opracowanie na podstawie wyników badań przedłożonych przez Wykonawcę „Progres – Instytut Rozwoju i Edukacji”

4. Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W związku z wynikami przeprowadzonego na terenie Gminy Siechnice badania, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządziła harmonogram działań (kontroli, indywidualnych rozmów) w miesiącach październik – grudzień 2020 r., wobec sprzedawców.

1. GKRPA zaplanowała rozmowy indywidualne z przedstawicielami **23** punktów sprzedaży. Rozmowy dotyczyły:

- wyników badań terenowych „Tajemniczy klient” w danym punkcie sprzedaży,
- rozpatrywano zgłoszenia mieszkańców gminy do Burmistrza o łamaniu prawa przez sprzedawców alkoholu, w związku z czym pouczono o konsekwencjach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- informowania o planowanych działaniach Komisji w stosunku do sprzedawców napojów alkoholowych (kontrole, badania terenowe, szkolenia).

Na spotkanie zgłosili się przedstawiciele **17** sklepów, z **6** sklepów nie zgłoszono się w wyznaczonym terminie i nie wystąpiono o wyznaczenie innego terminu. Komisja podjęła decyzję o przeprowadzeniu kontroli w 2021 r., w pierwszej kolejności w tych punktach sprzedaży, z których nie zgłosili się przedstawiciele na indywidualne rozmowy z Komisją.

2. GKRPA zaplanowała **8** kontroli punktów sprzedaży.

Przedmiotem kontroli było przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Siechnice, określonych w przepisach powszechnie obowiązujących, a w szczególności w ustawie z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* oraz prawa miejscowego. Kontrolę przeprowadzono w **7** punktach sprzedaży. Komisja nie stwierdziła nieprawidłowości w sprzedaży napojów alkoholowych w kontrolowanych punktach. W jednym z punktów nie przeprowadzono kontroli z uwagi na brak wyznaczonej osoby do reprezentowania. Komisja podjęła decyzję o przeprowadzeniu w tym punkcie kontroli w 2021 r.

3. W ramach działań skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych GKRPA opracowała tablicę informacyjną dla klientów, do powieszenia w punktach sprzedaży. Zlecono wykonanie 100 tablic i 500 naklejek na kasy, które na bieżąco wydawane są sprzedawcom.

Projekt graficzny

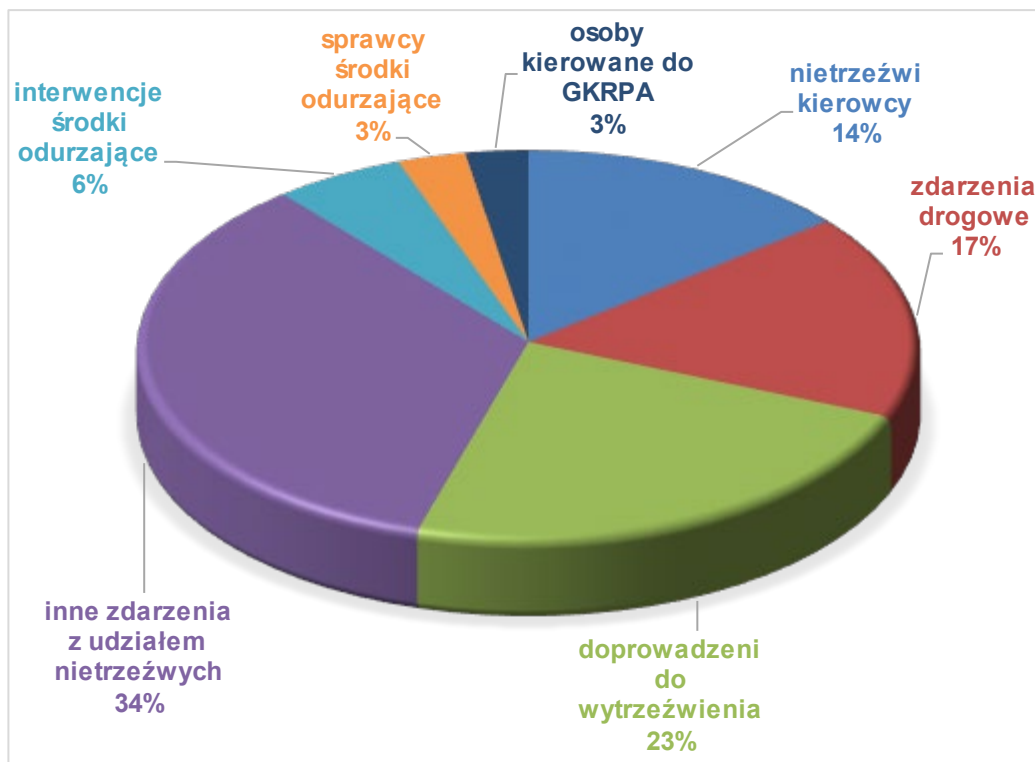
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Z danych Komisariatu Policji w Siechnicach wynika, że funkcjonariusze Policji w 2020 r. podjęli następujące działania na terenie gminy:

1. zatrzymano **59** nietrzeźwych kierujących (brak nieletnich);
2. odnotowano **71** zdarzeń drogowych (wypadków/kolizji) z udziałem nietrzeźwych kierujących;
3. przewieziono do wytrzeźwienia **97** osób (do PDOZ w KMP Wrocław);
4. przeprowadzono **143** interwencje w związku z innymi zdarzeniami z udziałem osób nietrzeźwych (kradzieże, włamania);
5. zatrzymano **12** osób będących pod wpływem narkotyków lub innych substancji odurzających (w tym dopalaczy);
6. przeprowadzono **23** interwencje podczas których podejrzewano, że osoby mogą znajdować się pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających (w tym dopalaczy);
7. **nie odnotowano** zdarzeń/interwencji wobec osób nieletnich pod wpływem alkoholu/narkotyków.

W związku z przeprowadzonymi interwencjami wobec osób pod wpływem alkoholu Komisariat Policji skierował **11** wniosków do GKRPA.

Wykres nr 2. Działania Komisariatu Policji w Siechnicach wobec osób nietrzeźwych i pod wpływem substancji psychoaktywnych w 2020 r.

Źródło: Na podstawie danych z Komisariatu Policji w Siechnicach za 2020 r.

Cel operacyjny: Profilaktyka

Zadanie: *Profilaktyka uniwersalna*

- 1. Realizowanie na terenie jednostek oświatowych gminy edukacyjnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.**
- 2. Prowadzenie na terenie jednostek oświatowych gminy programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień skierowanych do rodziców.**

Z uwagi na pandemię koronawirusa SARS – CoV – 2 pomimo zawartych umów nie wszystkie działania i programy zostały zrealizowane.

W 2020 r. realizowany był na terenie placówek oświatowych **1** program rekomendowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii Uniwersytetu Warszawskiego, pod nazwą „Archipeląg Skarbów”. W związku z pandemią i zamknięciem szkół program zrealizowany został wyłącznie w jednej szkole i uczestniczyło w nim **76** uczniów.

Ponad to zrealizowano szkolenia autorskie:

- Program „*Bądź Sobą*”, w którym uczestniczyło:
 - **ok. 200** uczniów;

- warsztaty dla mediatorów rówieśniczych – **176** uczniów;
- szkolenie dla nauczycieli „Prawda i fałsz w zaburzeniach psychiatrycznych u dzieci i młodzieży szkolnej. Jak pracować z dzieckiem dotkniętym chorobą. Depresja, trauma i zaburzenia adaptacyjne u dzieci i młodzieży. – uczestniczyły **241** osób;
- szkolenie dla nauczycieli „Proceduralne aspekty działań kadry placówek oświatowych, w sytuacjach kryzysowych związanych z zachowaniem uczniów w szkole” – **241** osób;
- Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Siechnicach przeprowadzili **4** prelekcje w ramach programu „Świadomy Junior” w szkołach podstawowych na temat: przemocy rówieśniczej, zagrożeń, dopalaczy, odpowiedzialności prawnej osób nieletnich oraz cyberprzemocy. Podczas spotkań wręczane były ulotki oraz gadżety zakupione ze środków profilaktycznych i przekazane Policji do dystrybucji.

3. Organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, promujących zdrowy tryb życia.

W miesiącach styczeń – marzec 2020 r. realizowane były zajęcia edukacyjne w świetlicy w Trestnie. Celem zajęć było promowanie zdrowego stylu życia przez uświadomienie czym jest uzależnienie a także rozwijanie umiejętności manualnych, pasji i zainteresowań. Tematyka zajęć obejmowała problematykę uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem nadużywania komputera, telefonu i Internetu.

Prowadzone były również zajęcia terapeutyczne z udziałem zwierząt (Alpakoterapia), rozwijające empatię u dzieci oraz pracę na emocjach, jako terapię wspomagającą i rozwijającą. Zajęcia prowadzone były 1 raz w tygodniu w wymiarze 3 godzin. Uczestniczyło w nich ok. 20 dzieci.

Z uwagi na pandemię wirusa SARS – CoV – 2 zajęcia zostały zawieszono.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w tym przekazanie do realizacji zadań z zakresu profilaktyki, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie przez Programu Współpracy Gminy Siechnice z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w dniu 30 grudnia 2019 r. ogłoszony został otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w Gminie Siechnice w 2020 r. w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym. W związku z tym, że nie wpłynęła żadna oferta, Zarządzeniem nr 18/2020 Burmistrza Siechnic konkurs został unieważniony.

W ramach Programu Przeciwdziałania Narkomanii zaplanowana została na rok 2020 kampania STOP – narkotykom oraz działania dla młodzieży prowadzone przez specjalistów, realizowane przez organizacje pozarządowe wyłonione w konkursie.

Z uwagi na pandemię i wprowadzone ograniczenia, uniemożliwiające realizację działań, nie ogłoszono konkursu dla organizacji pozarządowych.

Zadanie: Profilaktyka selektywna

- 1. Realizowanie programów służących: zdiagnozowaniu problemu uzależnienia od alkoholu, udzieleniu wsparcia dla rodzin z problemem alkoholowym oraz promujących zdrowy tryb życia.**
- 2. Realizowanie programów służących: zdiagnozowaniu problemu uzależnienia od alkoholu, udzieleniu wsparcia dla rodzin z problemem uzależnień od środków psychoaktywnych.**

W ramach działań profilaktycznych skierowanych do rodzin Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował VI edycję warsztatów umiejętności rodzicielskich pod nazwą „Akademia Rozwoju Rodzica”. Odbiorcami projektu byli rodzice korzystający ze wsparcia GOPS, którzy na co dzień borykają się z wieloma trudnościami tj. uzależnienia (alkohol i narkotyki), przemoc w rodzinie, bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, ubóstwo czy też niezaradność życiowa.

Celem programu było zwiększenie umiejętności rodzicielskich w zakresie ochrony swoich dzieci przed szkodami wynikającymi z używania środków psychoaktywnych poprzez nawiązanie i pogłębienie z nimi więzi. W warsztatach wzięło udział **12 osób**.

Cel operacyjny: Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

- 1. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań zmierzających do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, poprzez motywację, wsparcie lub zastosowanie zobowiązania sądowego.**

W 2020 r. Komisja odbyła 29 posiedzeń. Na posiedzeniach odbywających się 2 razy w miesiącu GKRPA rozpatrzyła **36 wniosków** o podjęcie działań zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Na rozmowę z Komisją wezwano **35 osób**. Na spotkanie zgłosiło się **19 osób**, z czego **10 osób** przyznało, że mają problem z nadużywaniem alkoholu i wyraziły zgodę na podjęcie leczenia. Komisja skierowała **26 wniosków** do Wrocławskiego Ośrodka Terapii Uzależnień o przeprowadzenie badań stopnia uzależnienia (badanie biegłego psychiatry i psychologa) oraz skierowała **22 wnioski** do Sądu Rejonowego w Oławie o zobowiązanie do leczenia odwykowego, w tym 1 wniosek o zmianę formy leczenia z niestacjonarnej na stacjonarną.

2. **Motywowanie do podjęcia terapii osób współuzależnionych.**
3. **Współpraca z placówkami leczenia odwykowego w zakresie zwiększenia dla mieszkańców gminy niezbędnych oddziaływań terapeutycznych. Kierowanie na terapię w systemie otwartym lub zamkniętym osób zmotywowanych do leczenia.**
4. **Ogólnie dostępna informacja o miejscach udzielania pomocy dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, prowadzona przez jednostki zajmujące się problematyką uzależnień na terenie gminy.**
5. **Udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej osobom uzależnionym, po ukończeniu terapii odwykowej oraz ich rodzinom.**

1. Punkt Konsultacyjny

Od 2007 r. w Gminie Siechnice, przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej istnieje Punkt Konsultacyjny. Zadaniem Punktu jest udzielanie pomocy i wsparcia w ramach prowadzonej przez gminę profilaktyki uniwersalnej. Do Punktu zgłaszają się samodzielnie lub kierowane są osoby wobec których istnieje podejrzenie, że są uzależnione od alkoholu oraz członkowie ich rodzin (osoby współuzależnione), osoby u których występuje podejrzenie przyjmowania środków psychoaktywnych oraz osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Po pomoc zgłaszają się osoby w poczuciu: bezradności i bezsilności w radzeniu sobie z nałogiem, silnego uzależnienia, braku motywacji, niskiej samooceny. Pracownicy Punktu prowadzą też interwencję kryzysową wobec osób dotkniętych trudną sytuacją życiową (nagła śmierć, klęski żywiołowe). Pomoc udzielana jest na konsultacjach bezpośrednich (jedno lub kilka spotkań) lub w okresie pandemii w formie zdalnej.

W niektórych przypadkach osoby kierowane są do placówek specjalistycznych (np. ZLU w Czarnym Borze, w Legnicy czy Ośrodek MONAR w Milejowicach). Z oferty Punktu Konsultacyjnego korzystają: podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, których pracownicy socjalni zauważali problemy, osoby wzywane na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dzieci oraz rodziny zgłaszane przez pedagogów szkolnych, osoby poszukujące pomocy w rozwiązywaniu problemów wobec osób najbliższych, u których występowało jedno z uzależnień oraz osoby z innymi problemami życiowymi a także wymagające konsultacji i porady prawnej.

W 2020 r. w Punkcie Konsultacyjnym zatrudnieni byli **specjaliści**:

- psychoterapeuci ds. uzależnień,
- terapeuta rodzin z problemami wychowawczymi,
- psycholog – terapeuta traumy,
- prawnik.

Specjaliści realizowali zadania w następujących dniach:

- **psychoterapeuta ds. uzależnień:**
czwartki – 4 godziny (15:00: 19.00)
piątki – 4 godziny (14:00 – 18:00)
- **terapeuta rodzin z problemami wychowawczymi:**
piątki – 5 godzin (14:00 – 19:00)
- **psycholog – terapeuta traumy:**
wtorki – 5 godzin (10:00 – 15:00) – co 2 tygodnie
- **prawnik:**
środy – 4 godziny (12:00 – 16:00)

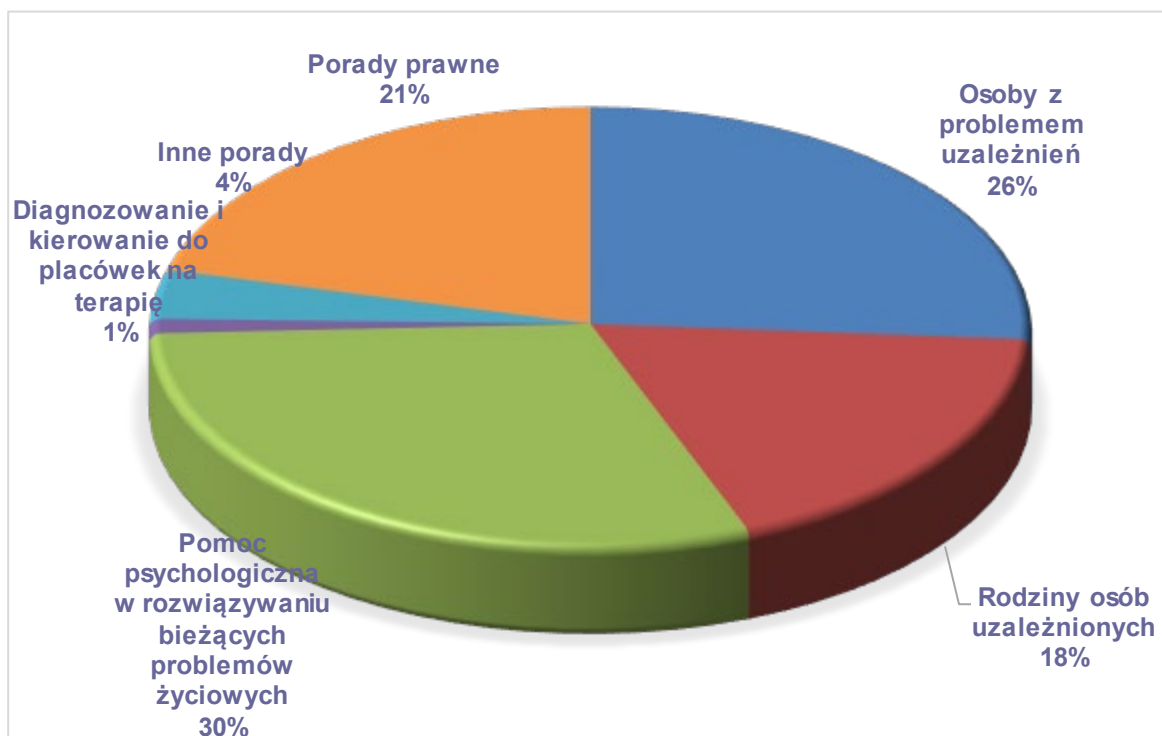
W związku z pandemią w miesiącach marzec – sierpień i listopad – grudzień konsultacje prowadzone były zdalnie.

Tabela nr 2 . Statystyka udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym w 2020 r.

Zakres udzielonych porad:	Liczba porad
Osobom z problemem uzależnień (od substancji i behawioralnych)	123
Członkom rodzin osób uzależnionych	85
Pomoc psychologiczna w rozwiązywaniu bieżących problemów życiowych	142
Diagnozowanie i kierowanie do placówek na terapię	5
Inne porady (m. in. dla pracowników GOPS, Policji, problemy wychowawcze)	17
Porady prawne (prawo rodzinne, cywilne, spadkowe, karne, administracyjne, pracy)	99
Razem	471

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres nr 3. Wykres ilości udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym według zakresu konsultacji w 2020 r.

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

2. Grupy wsparcia

Z uwagi na duże zainteresowanie rodziców tematem inicjacji alkoholowej wśród młodzieży, kontynuowane były spotkania **grupy wsparcia dla rodziców** prowadzone przez doświadczonego terapeutę do spraw uzależnień. Podczas tych spotkań rodzice mogą nauczyć się rozpoznawać problem uzależnienia, jak również wymieniać doświadczenia w celu zapobiegania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci. Spotkania odbywają się w środy naprzemiennie na terenie Szkoły podstawowej nr 2 w Siechnicach i Szkoły podstawowej w Świętej Katarzynie raz w tygodniu przez 2 godziny.

Prowadzona była również **grupa wsparcia** dla osób uzależnionych od alkoholu. W związku z ogłoszonym stanem epidemii widoczne było większe zainteresowanie uczestnictwem w spotkaniach grupy ze strony osób uzależnionych. Szczególnie w okresie czerwiec – sierpień dużo osób kontaktowało się w celu przyłączenia do grupy.

Ogólnie w 2020 r. w spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyło ok. **20** osób, z czego ok. **7 – 9** osób uczęszczało systematycznie. W przypadku pozostałych osób było to uczestnictwo sporadyczne (jedno- lub kilkurazowe). Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców spotkania grupy organizowane były również w okresie wakacyjnym.

3. Terapia

W 2020 r. w ramach profilaktyki uzależnień i przemocy domowej prowadzone były indywidualne terapie dla mieszkańców gminy:

- terapia rodzin – w ramach potrzeb rodziny kierowane są do współpracującego z GOPS terapeuty rodzin. Sesje terapeutyczne odbywają w gabinecie terapeuty we Wrocławiu. Rodziny umawiają się indywidualnie w uzgodnionych terminach na ok. 10 spotkań terapeutycznych
- terapia Biofeedback – poniedziałki 12:00 – 20:00 .

W związku z pandemią w miesiącach marzec – sierpień i listopad – grudzień terapia Biofeedback została zawieszona.

Tabela nr 3. Statystyka prowadzonych terapii w Punkcie Konsultacyjnym w 2020 r.

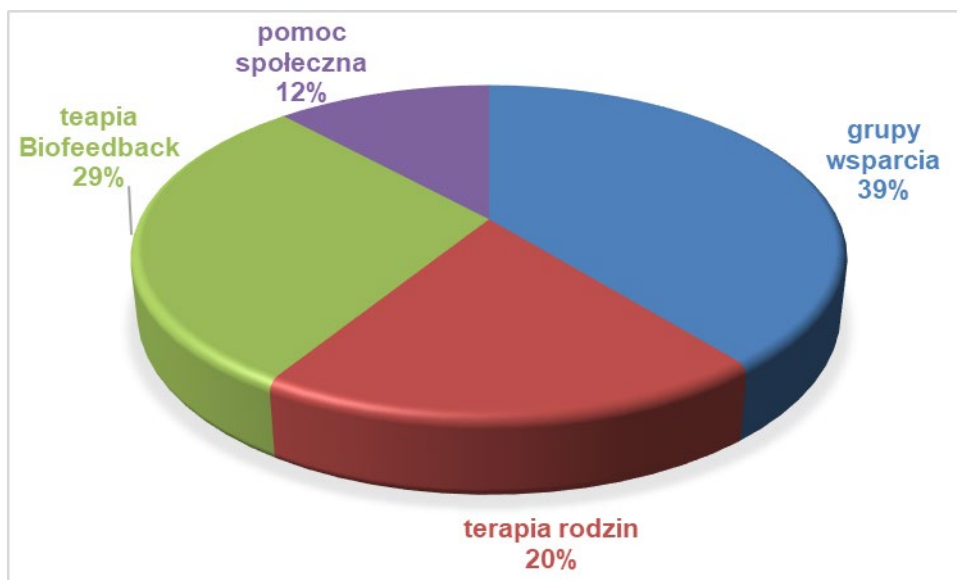
Terapia:	Liczba osób	Liczba sesji
Terapia rodzin	10	6
Terapia Biofeedback	15	153
RAZEM	25	159

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

4. Pomoc społeczna

W 2020 roku **5 rodzin** objętych było pomocą Gminnego Ośrodka pomocy Społecznej z powodu uzależnienia lub nadyżywania **alkoholu** przez co najmniej jednego z członków rodziny. Natomiast **1 rodzina** z uwagi na występujący problem **narkomanii**.

Wykres nr 4. Wsparcie udzielone rodzinom kierowanym przez GOPS do wsparcia w 2020 r.

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

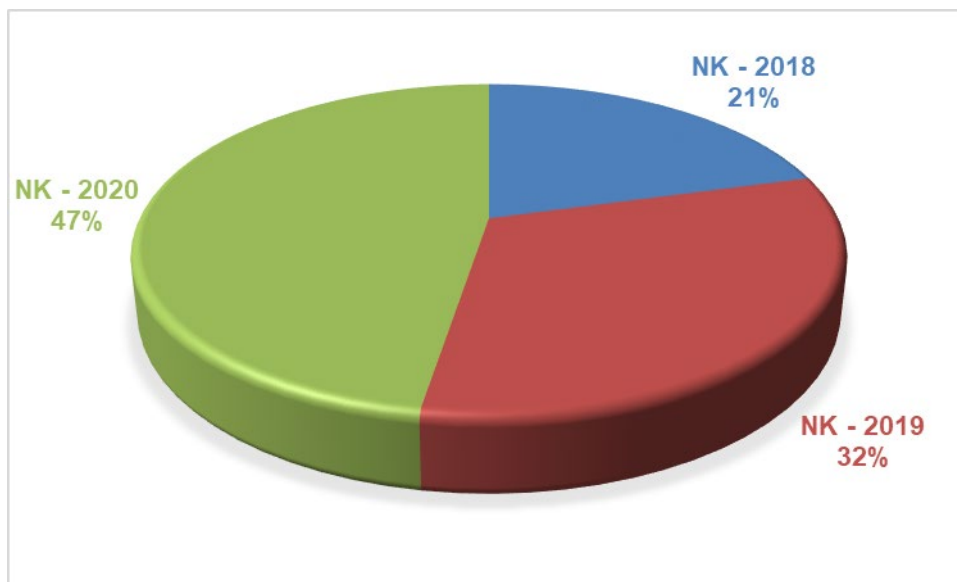
Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie

Zadanie: Współdziałanie instytucji w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. *Działania, interwencje podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny mające na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy w środowisku lokalnym.*
2. *Współpraca z instytucjami działającymi w obszarze interwencji kryzysowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki socjoterapeutyczne).*
3. *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w odizolowaniu od sprawcy.*

W roku 2011, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, został powołany Zespół Interdyscyplinarny skupiający przedstawicieli instytucji, organizacji i jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy Siechnice. Do Zespołu wpływają „Niebieskie Karty” założone przez uprawnione instytucje dla rodzin w których zaistniało podejrzenie stosowania przemocy domowej.

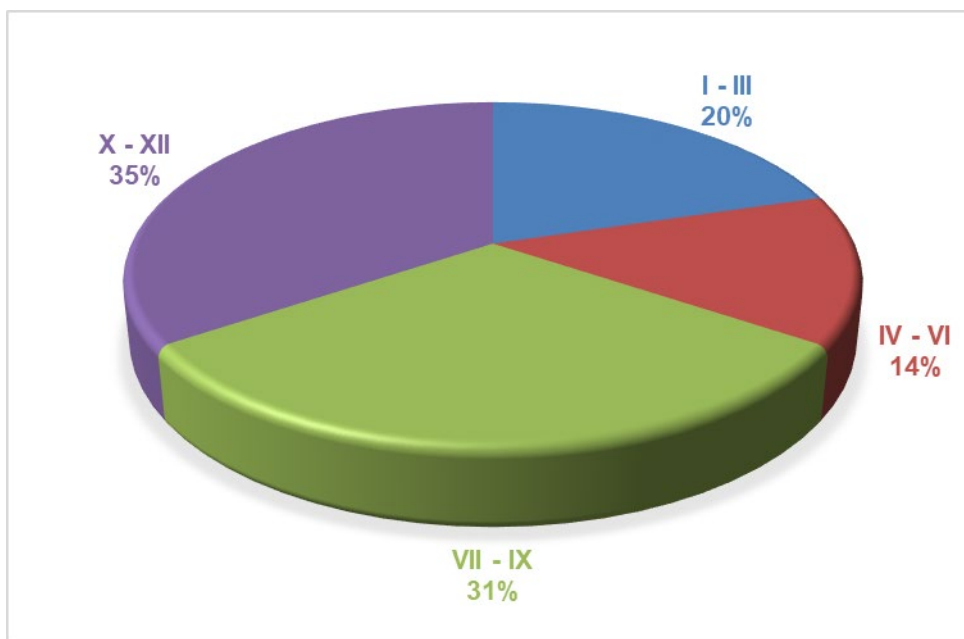
Wykres nr 5. Liczba Niebieskich Kart prowadzonych w latach 2018 - 2020

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

W roku 2020 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły **64 Niebieskie Karty**. Zdecydowany wzrost wszczętych procedur nastąpił w drugiej połowie roku, kiedy to osoby/rodziny zmagaly się z utratą bliskich osób, utratą pracy/dochodu, brakiem perspektyw oraz przebywaniem całych rodzin w domu z uwagi na zdalną pracę i zdalne nauczanie.

Wykres nr 6 . Liczba Niebieskich Kart prowadzonych w 2020 r. (kwartalnie)

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Zespół podjął decyzję o zamknięciu **28 Niebieskich Kart** (w tym 14 z 2019 r., 14 z 2020 r., z uwagi na zrealizowanie indywidualnego planu pomocy i ustaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie: Zapewnienie kompleksowej, specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą

1. Zapewnianie przez Punkt Konsultacyjny, działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej, kompleksowej pomocy psychologicznej, terapeutycznej oraz podnoszenie świadomości prawnej wśród rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy.

W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego zatrudnieni specjaliści prowadzą konsultacje dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc. Psychoterapeuci i psycholodzy wspierają działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego poprzez prowadzenie konsultacji osób skierowanych przez Zespół i wydawania opinii w sprawie problemu występującego w rodzinie.

Tabela nr 4. Statystyka udzielonych porad w zakresie przemocy w 2020 r.

Zakres udzielonych porad:	Liczba osób	Liczba porad
Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	63	192
Osobom stosującym przemoc w rodzinie	5	11
RAZEM	68	203

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

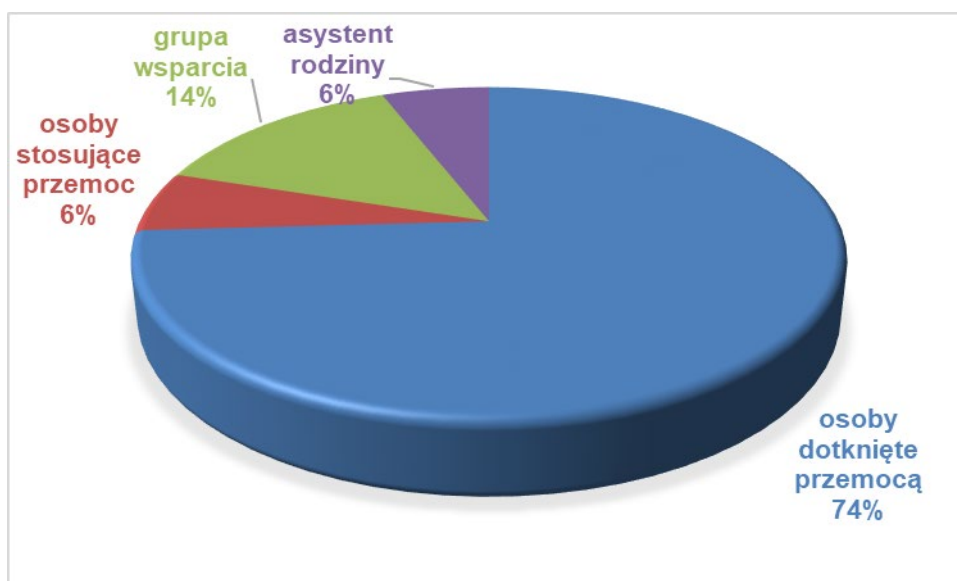
W ramach specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową w 2018 r. uruchomiona została **grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy** prowadzona przez psychologa zatrudnionego w Punkcie Konsultacyjnym. Spotkania odbywały się raz w tygodniu przez 2 godziny. Uczestniczyło w niej systematycznie **12 osób**.

Z uwagi na pandemię spotkania grup wsparcia odbywały się zdalnie.

2. Udzielenie wsparcia rodzinom z problemem przemocy w formie pomocy asystenta rodziny.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pracowali z **dwiema rodzinami (łącznie 5 osób)**, w której dochodziło do aktów przemocy. Rodziny te objęte były procedurą Niebieskie Karty.

Wykres nr 7. Pomoc specjalistyczna udzielona rodzinom w związku ze zjawiskiem przemocy w 2020 r.

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Zadanie: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych i pomocy dydaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar.

W 2020 r. zakupione zostały następujące materiały dla osób/rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz klientów zgłaszających się po poradę:

1. "Wyprawa Po Moc" - poradnik dla osób doświadczających przemocy - ilość 12 szt.
2. "Wyprawa Po Moc z Niebieską Kartą" - ilość 100 szt.
3. "Przemoc w rodzinie czy to mnie dotyczy" (ulotka) - ilość 100 szt.
4. "Godne życie bez przemocy" - poradnik dla osób stosujących przemoc - ilość 10 szt.
5. "Jestem świadkiem przemocy w rodzinie - co robić?" (ulotka) - 100 szt.

Zadanie: Systematyczne podnoszenie kwalifikacji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz służb instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie, w związku z wdrażaniem procedury „Niebieskie Karty” i zmianami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

1. ***Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących programy profilaktyczne na terenie gminy (kursy, szkolenia) oraz dla kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych.***
2. ***Szkolenie przedstawicieli instytucji i służb społecznych działających na terenie gminy w zakresie diagnozowania, podejmowania działań i udzielenia wsparcia rodzinom z problemem przemocy w rodzinie oraz wdrażaniem procedury „Niebieskie Karty”.***
3. ***Szkolenia Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie nowych, skutecznych form rozwiązywania problemu przemocy na terenie gminy.***

W ramach systematycznego doskonalenia umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w 2020 r. Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki uzależnień, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych, członkowie GKRPA, kadra pedagogiczna oraz inni przedstawiciele służb uczestniczyli w następujących szkoleniach i konferencjach:

- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – Nowości 2020 – Nowelizacja Kodeksu Postępowania Cywilnego oraz niektórych innych ustaw” – **10** osób;
- „Izolacja sprawcy przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany od 30.11.2020 r.” – **25** osób;
- „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2020 r. – usunięcie sprawcy przemocy z miejsca zamieszkania na nowych zasadach”; **25** osób;
- „Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy w rodzinie” – **25** osób.

Podsumowanie realizacji działań w 2020 r.:

Z uwagi na wprowadzony stan epidemii, w związku z zagrożeniem wirusem SARS – CoV – 2, w roku 2020 widoczny był wzrost liczby interwencji domowych Policji i założonych Niebieskich Kart, a także wzrost zapotrzebowania na porady/wsparcie dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin. Pomimo realizowanej pracy zdalnej przez specjalistów zatrudnionych w **Punkcie Konsultacyjnym**, liczba osób korzystających z konsultacji nie malała a wręcz przeciwnie, coraz więcej osób potrzebowało takiego wsparcia. Mieszkańcy chętnie uczestniczyli w indywidualnych spotkaniach ze specjalistami oraz w **grupach wsparcia** zarówno dla osób zmagających się z problemem uzależnień (grupa dla uzależnionych, grupa wsparcia dla rodziców) jak i w grupie wsparcia dla osób doświadczających przemocy

Zaplanowane na rok 2020 r. zadania w szkołach nie mogły zostać w pełni zrealizowane z uwagi na nauczanie zdalne. Uczniowie przeciążeni byli i są materiałem do zrealizowania w domu, źle znoszą izolację, dlatego ważną rolę odgrywają nauczyciele mający z nimi codzienny kontakt.

Z tego względu duże znaczenie odgrywa **szkolenie kadry pedagogicznej**, która dzięki temu nabywa wiedzę dotyczącą problemów jakie dotyczą uczniów oraz zdobywa narzędzia dzięki którym potrafi odpowiednio zareagować w przypadku sytuacji kryzysowej. Takie szkolenia mogły odbyć się w formie zdalnej i duża liczba nauczycieli skorzystała z takiej formy.

Z uwagi na różnorodność problemów związanych z okresem pandemii oraz zmiany w przepisach, ważne jest systematyczne **szkolenie służb** działających na terenie gminy, w celu pogłębienia wiedzy i zwiększenia umiejętności w realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej. W szkoleniach takich brali udział przedstawiciele GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych (w tym pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji).

Podjmując działania mające na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy domowej, należy przede wszystkim skupić się na analizie obecnej sytuacji i zagrożeniach występujących w społeczności lokalnej, poprzez przeprowadzaną cyklicznie **diagnozę problemów społecznych**. Systematyczna ocena lokalnej sytuacji ułatwia określenie priorytetów i wdrażanie adekwatnych do potrzeb programów i strategii. Jednocześnie ukazuje skuteczność działań prowadzonych przez służby, a także wskazuje na elementy strategii wymagające modyfikacji. Z uwagi na czas pandemii w 2020 r. nie mogła zostać przeprowadzona diagnoza na terenie gminy, dlatego jej realizacja zostaje przesunięta na 2021 r.

Koordynator zadań:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

.....
data i podpis osoby sporządzającej

.....
data i podpis osoby zatwierdzającej